

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Антикризовий менеджмент»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом

2023

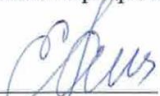
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Управління закладами охорони здоров'я та фармацевтичним бізнесом» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 2 від 22 грудня 2022 року).

Розробники:

завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська О. В.
 професор кафедри, д.е.н., доц. Борш В.І.
 доцент кафедри, к.е.н., доц. Кусик Н. Л.
 доцент кафедри, к.е.н., доц. Князькова В.Я.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту охорони здоров'я
 Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

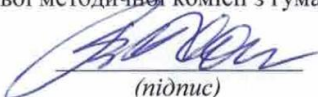
 Олена РУДІНСЬКА

Погоджено із гарантом ОПІ

 Вікторія БОРШ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
 Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

 (підпис)

Володимир ХАНЖИ
 (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
 Протокол № 1 від "26" 2023 р.

Завідувач кафедри

 менеджмент охорони здоров'я
 (підпис) Олена Рудінська
 (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
 Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90 Змістових модулів: немає	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
		<i>Вибіркова дисципліна</i>	<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: 1</i>	<i>Рік підготовки: 1</i>
	Спеціальність 073 «Менеджмент»	<i>Семестр: II</i>	<i>Семестр: II</i>
		<i>Лекції (18 год.)</i>	<i>Лекції (4 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>	<i>Семінарські (0 год.)</i>
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Практичні (24 год.)</i>	<i>Практичні (6 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>	<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (48 год.)</i>	<i>Самостійна робота (80 год.)</i>
<i>у т.ч. індивідуальні завдання</i>	<i>у т.ч. індивідуальні завдання</i>		
<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>	<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей з теорії та методології антикризового менеджменту.

Завдання:

теоретична і практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань планування безперервності медичної освіти та набуття нових навичок, ризик-менеджменту, методик превентивного управління медичним закладом або окремим підрозділом, аналізу та оцінки ризику закриття медичного закладу або окремих напрямів діяльності в умовах кризи а саме:

- класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ;
- ознаки кризової ситуації в медичних закладах та методи її діагностики і прогнозування;
- дослідження шляхів подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я;
- механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу;
- визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу;
- оволодіння підходами та методами антикризового управління в медичній галузі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Здатність до адаптації та прийняття обґрунтованого рішення в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальних (СК):

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів закладу охорони здоров'я.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 12. Здатність до ефективного реалізації фінансової діяльності та побудови фінансової

політики організації (зокрема закладу охорони здоров'я та фармацевтичної установи).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 15. Забезпечувати ефективну реалізацію фінансової діяльності та вміти будувати фінансову політику організації (зокрема закладу охорони здоров'я та фармацевтичної установи).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- класифікацію криз та вплив циклічності кризових явищ;
- ознаки кризової ситуації в медичних закладах та методи її діагностики і прогнозування;
- шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я;
- механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу;
- визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу;
- підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.

Вміти:

- виявляти кризи та вплив циклічності кризових явищ в медичному закладі;
- застосовувати методи діагностики і прогнозування ;
- шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я;
- впроваджувати механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу;
- користуватися розрахунком та аналізом фінансових показників діяльності медичного закладу;
- впроваджувати підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ на діяльність в медичному закладі.

Суть кризових явищ, ознаки, умови виникнення. Зв'язок традиційного менеджменту, ризик-менеджменту та антикризового менеджменту. Класифікація криз за різними критеріями. Функції антикризового менеджменту. Циклічність кризових явищ в економіці в цілому та в сфері охорони здоров'я на сучасному етапі. Загальні характеристики кризи в сфері охорони здоров'я України. Вплив воєнного стану на погіршення інформаційно-організаційних, кадрових, фінансових, технологічних факторів впливу на галузь охорони здоров'я.

Тема 2. Методи діагностики і прогнозування. Шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я

Передумови, ознаки прояву та типи виробничо-технологічної кризи в медичних закладах. Діагностика виробничо-технологічної бази медичного закладу (обладнання, апаратура, матеріали, симуляційні пристрої та ін.).

Діагностування організації діяльності медичного закладу. Шляхи виходу з організаційної кризи.

Характеристика організаційного етапу медичної реформи в Україні на сучасному етапі.

Система антикризового управління персоналом. Антикризова політика в управлінні персоналом

Роль менеджера в подоланні виробничої, організаційної та кадрової кризи.

Тема 3. Механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу.

Передумови та ознаки прояву фінансової кризи. Комплексний підхід до діагностики неплатоспроможності. Механізм діагностики фінансового стану. Шляхи подолання фінансової кризи медичного закладу. Управління на різних етапах життєвого циклу. Виявлення “сигналів” про виникнення кризового стану медичного закладу.

Тема 4. Визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу.

Структура балансу медичного закладу. Аналіз коефіцієнтного підходу: коефіцієнти платоспроможності, фінансової стійкості (ліквідності), економічної ефективності та ділової активності. Індикатори фінансового стану, які вимагають особливої уваги на різних етапах життєвого циклу медичного закладу. Вплив діяльності державних структур на тривалість життєвого циклу конкурентної переваги медичного закладу.

Тема 5. Підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.

Концепція сучасного антикризового управління. Обґрунтування траєкторії антикризового управління. Методи оцінки ефективності антикризового управління. Інноваційний та інвестиційний фактор в антикризовому управлінні. Концепція “3DC управління”. Матриця вибору стратегії антикризового управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ на діяльність в медичному закладі		2		4		12
Тема 2. Методи діагностики і прогнозування. Шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в ЗОЗ		4		4		10
Тема 3. Механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу		4		4		10
Тема 4. Визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу		4		6		8
Тема 5. Підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.		4		6		8
Усього годин	90	18	0	24	0	48

Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ на діяльність в медичному закладі	12	1	0	1	0	10
Тема 2. Методи діагностики і прогнозування. Шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в ЗОЗ	22	1	0	1	0	20
Тема 3. Механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу	12	1	0	1	0	10
Тема 4. Визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу	22	2	0	1	0	20
Тема 5. Підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.	22	1	0	1	0	20
Усього годин	90	4	0	6	0	80

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Денна форма Кількість годин	Заочна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ на діяльність в медичному закладі	2	1
2.	Тема 2. Методи діагностики і прогнозування. Шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я	4	
3.	Тема 3. Механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу	4	1
4.	Тема 4. Визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу	4	1

5.	Тема 5. Підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.	4	1
	Разом	18	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Денна форма Кількість годин	Заочна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ на діяльність в медичному закладі	4	1
2.	Тема 2. Методи діагностики і прогнозування. Шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я	4	1
3.	Тема 3. Механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу	4	1
4.	Тема 4. Визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу	6	1
5.	Тема 5. Підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.	6	2
	Разом	24	6

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми	Денна форма Кількість годин	Заочна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Класифікація криз та вплив циклічності кризових явищ на діяльність в медичному закладі	12	10
2.	Тема 2. Методи діагностики і прогнозування. Шляхи подолання виробничої, організаційної та кадрової кризи в закладі охорони здоров'я	10	20
3.	Тема 3. Механізми діагностики фінансової кризи в закладі охорони здоров'я та шляхи виходу	10	10
4.	Тема 4. Визначення антикризової ролі фінансових показників діяльності медичного закладу	8	20
5.	Тема 5. Підходи та методи антикризового управління в медичній галузі.	8	20
	Разом	48	80

7. Методи навчання

Лекційні заняття:

- мультимедійні засоби, на яких транслюють презентації лекцій у форматі Microsoft PowerPoint
- дистанційні технології – використання хмарного додатку Teams ліцензійного пакету Microsoft Office, застосування програми для адміністрування опитування Google Forms яка входить в офісний набір Google Drive.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: кейс-стаді, вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових).

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових) за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Екзамен	Залік	Оцінка	Критерії
90 - 100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80 - 89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

75 - 79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67 - 74	Задовільно	Зараховано	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60 - 66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального
35 - 59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0 - 34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, опрацювання тематичного огляду системи ціноутворення медичної клініки повністю розроблений за пропонованою структурою; аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацювання тематичного огляду системи ціноутворення медичної клініки розроблене за пропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацювання тематичного огляду системи ціноутворення державної (приватної) медичної клініки частково розроблений за пропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
Незадовільно	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 60,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Бали за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертуються з традиційної чотирибальної шкали за

абсолютними критеріями у бали за 200-бальною шкалою, які наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна оцінка	Багатобальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент».

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методична розробка до лекцій з навчальної дисципліни
- Методична розробка до практичних занять з навчальної дисципліни
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні завдання за темами дисципліни
- Тестові завдання за темами дисципліни

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Криза та кризові явища в охороні здоров'я економіці. Визначення кризи.
2. Наведіть перелік принципів антикризового управління медичним закладом і розкрийте їх.
3. Опишіть об'єкти та суб'єкти антикризового управління.
4. Наведіть основні проблеми, з якими стикається медичний заклад у кризовій ситуації.
5. Опишіть основні умови при яких доцільно запровадити антикризове управління.
6. Означте зовнішні та внутрішні фактори, що можуть викликати кризові явища.
7. Опишіть фази антикризового управління
8. Системні принципи антикризового управління.
9. Універсальні та специфічні принципи антикризового управління.
10. Категоріально-понятійний апарат антикризового управління.
11. Кадрова політика в антикризовому менеджменті.
12. Моральне заохочення працівників при кризовому стані підприємства.
13. Кадровий резерв в умовах кризи.
14. Дистанційне виконання працівником функціональних обов'язків.
15. Гнучкий режим робочого часу в кризовій ситуації.
16. Розкрийте засади функціонування європейської системи антикризового управління.
17. Зазначте основні підходи до антикризового управління у Європейському Союзі.
18. Визначте різницю між американським і японським механізмом антикризового управління.
19. Опишіть особливості антикризового управління при захисті населення від надзвичайних ситуацій в Україні.
20. Означте основні засади Індустрії 4.0 та її технології.

21. Наведіть переваги цифровізації суспільства за К. Швабом.
22. Опишіть особливості здійснення підприємницької діяльності в умовах Індустрії 4.0.
23. Розкрийте поняття «трансформативні інновації».
24. Обґрунтуйте різноманітність (diversity) як необхідність у підприємницькій діяльності.
25. Розкрийте поняття «діджитал-цінність» і обґрунтуйте різницю між поняттями «діджитал» і «діджитайзд».
26. Наведіть перелік причин синтезування кризових явищ та обґрунтуйте їх в умовах Індустрії 4.0.
27. Виявіть наявність переходу у віртуальний простір товарів і послуг Індустрії 4.0 за положеннями засновника теорії розв'язання винахідницьких задач Г. С. Альтшулера.
28. Охарактеризуйте різницю між управлінським і податковим обліками.
29. Запропонуйте варіанти фінансової підтримки для подолання кризового явища.
30. Наведіть причини розробки детального плану фінансової санації для залучення зовнішніх запозичень.
31. Опишіть належність знань до стратегічних активів.
32. Сформулюйте класифікаційні ознаки накопичення і використання знань в медичному закладі
33. Лідерство політичних еліт у антикризовому управлінні.
34. Управлінське рішення як програма дій у кризовій ситуації.
35. Освітня сфера у запобіганні кризових явищ.

12. Рекомендована література

Основна

1. Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навчальний посібник / В. Г. Шутурмінський, Н. Л. Кусик, О. В. Рудінська. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 176 с. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/29900>
2. Борщ В. І., Рудінська О. В., Кусик Н. Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник. Херсон : Олді+, 2022. 264 с. <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/12169>
3. Borshch V. I., Rudinska O. V., Kussyk N. L. Management and marketing in health care : manual. Kherson : Oldi+, 2022 264 p. <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/12184>
4. Глобальне переформатування світової економіки: причини, тенденції. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/701/> (дата звернення: 12.05.2020 р.).
5. Бондарчук М. К. Фінансова санація і антикризове управління підприємством: навч. посіб. / М. К. Бондарчук, І. В. Алексеев. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. – 268 с.
6. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко. – Харків: ФОП «Іванченко І.С.», 2016. – 232 с. 3. Данченко О. Б. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень: моногр. / О. Б. Данченко, В. О. Занора. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. – 278 с.
7. Ковалевська А. В. Антикризове управління підприємством: конспект лекцій / А. В. Ковалевська; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ, 2016. – 140 с.
8. Кононець М. О. Психологія лідерства: навч. посіб. / М. О. Кононець ; за заг. ред. О. В. Винославської. – Київ: КВІЦ, 2020. – 252 с. 6. Кульчій О. І. Антикризове управління: навч. посіб. / О. І. Кульчій. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 120 с.

9. Нечаєва І. Особливості прийняття управлінських рішень, їх оцінка та оцінювання в умовах кризи. Економічний аналіз / І. Нечаєва. – Тернопіль. 2019. – Т. 29. № 1. – С. 156-163.
10. Сергеева Л. М. Лідерство: навч. посіб. / Л. М. Сергеева, В. П. Кондратьєва, М. Я. Хромей ; за наук. ред. Л. М. Сергеевої. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 2015. – 296
11. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент : навч. посіб. / О. М. Скібіцький. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с
12. Войтко С. В. Управління проектами та стартапами в Індустрії 4.0 : підруч. / С. В. Войтко. – Київ: КПІ ім. І. Сікорського, 2019. – 200 с.
<https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/46821/1/Liderstvo.pdf>

Додаткова:

1. Бальвас І. Г. Диференційно-порівняльний підхід до аналізу стану промислового виробництва України у міжкризовий та кризовий періоди / І. Г. Бальвас, С. В. Войтко // Економіка промисловості: наук.-практ. журнал. – Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2009. – № 4 (47). – С. 69-72.

2. Бальвас І. Г. Сценарний підхід до аналізу економічної кризи на основі макроекономічних показників (на прикладі країн G8 та України): збірн. наук. праць «Актуальні проблеми економіки та управління». – Київ: ВПІ ВПК «Політехніка». 2009. – Вип. 3. – С. 17- 20.

3. Войтко С. В. Взаємозв'язок прямих іноземних інвестицій та кризових явищ в економіках країн світу / С. В. Войтко, А. А. Кугій // Вісник Дніпропетровського університету імені Олеся Гончара. Серія «Економіка». – Дніпропетровськ: Видавець Біла К. О., 2016. – №10/1. Т. 24. – С. 104-111.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://www.sta.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>